

Zahartzaroa eta zoriontasuna

Sekuentzia honetan zahartzaroa eta zoriontasunari buruzko audio bat aitzakia hartuta, ariketa hauek proposatzen dizkizugu:

- Erreportajearen atal bat entzun ondoren, laburpen zuzena aukeratu.
- Erreportaje osoa entzun ondoren, nork esan duen identifikatu.
- Testua irakurri eta lexikoari erreparatu.
- Irakurri duzuna ahoz kontatu eta iritzia eman.

Laburpen zuzena aukeratu

Hurrengo erreportajeaz zahartzaroa eta zoriontasunaz hitz egingo zaizu Faktoria saioan. Entzun erreportajearen atal hau eta ondoren, laburpen zuzena aukeratu.

Zein da entzun duzun ataleko laburpen zuzena?

- ☐ Salamankako unibertsitateko ikerketa baten arabera 60 urtetik aurrera gero eta gusturago sentitzen gara geure gorputzean eta 70-75 urte bitartean zapaltzen dugu zorionaren gailurra.
- ☐ Salamankako unibertsitateko ikerketa bat egin dute, eta ondorio hau atera dute: 60 urterekin zapaltzen dugu zorionaren gailurra, eta 75 urterekin ez gara hain gustura bizi.
- ☐ Unibertsitateko zenbait irakasleren arabera, 60 urtetik aurrera ondo dantzatzeko moduan egoten gara, eta zoriontasuna zer den 75 urterekin jakiten dugu.

Nork esan du?

Orain entzun erreportaje osoa. Zenbait adinduren testigantzak entzungo dituzu. Entzun ondoren, adierazi nork esan dituen beheko baieztapen eta komentarioak.

	Elisabet	Andres	Esataria
Zorionaren gailurra 70-75 urte bitartean zapaltzen dugu.			
60 urtetik aurrera geure gorputzean gustura sentitzen gara.			
Fitxatu beharrik ez izateak dakar batez ere zoriontasuna.			
60 urterekin zure bizitzako espektatibak mozten doaz.			
60 urte bete aurretik, bizitzak badu bizitasunik.			

Irakurri eta erreparatu hitzen esanahiari

Erreportaje honetan Seattleko zahar-etxe bateko esperientzia bitxi baten berri emango zaigu. Irakurri ondoren, erantzun beheko galderei. Bereziki, testuan azpimarratutako hitzen esanahiari erreparatuko diezu.

Ume eta zaharren arteko harremanak goxoak dira, batzuetan deserosoak, bestetan umoretsuak, “beti ere hunkigarriak eta hain benetakoak!”. Zahar-etxe batean ireki duten haur-eskolaz dokumentala egiten ari den Evan Briggsen hitzak dira. 400 adinekotik gora hartzen dituen Seattleko (AEB) zahar-etxe batean, astero bost egunez umeak eta zaharrak elkartzen dira Belaunaldien arteko Ikasketa Zentroa deituriko haur-eskolan. Abestea, dantzatzea, margotzea, ipuinetan murgiltzea, janaria prestatzea, jolastea edo besterik gabe elkarrekin aritzea dira euren eguneroko jarduerak.

Belaunaldi arteko esperientziak denentzat dira **onuragarriak**: adinekoak **biziberritu** egiten dira, autoestimua hobetzen dute eta umeen alaitasuna eta barrea kutsatzen zaie. Zaharren esperientziatik ere ikasten dute haurrek, baita beharra duten zaharrei lagunduz ere. Maitasun handia arnasten da Seattleko zahar etxean, dokumentalgilearen hitzetan.

“Gizarte segregatua gara, adinekoen jakinduria galtzen ari gara”

“Dokumentala errodatzeak balio izan dit ikusteko zeinen gizarte **segregatua** bilakatu garen”, dio Evan Briggsen. Zaharrekin eta zahartzaroarekin dugun harreman disfuntzionalaz gogoeta egin nahi izan du zinegileak: “Zer nolako balore sistema dugu, adin batetik aurrera jendeak lekuri ez izateko gizartean? Jakinduria eta esperientzia handia dago adinekoengan eta hori guztia galtzen ari gara”. Adinekoen % 43 sozialki isolatuta bizi da AEBetan, bakardadeari, depresioari eta gainbehera fisiko eta mentalari lotuta. www.argia.com-etik hartua.

Irakurri duzu erreportajea? Hauetako zein izenburu aukeratuko zenioke?

- ☐ Seattleko zahar-etxean zaharrak maisu.
- ☐ Gure zaharrak zein jakintsuak diren!
- ☐ Zahar-etxean haur-eskola irekitzea, bizitza eraldatu dien esperientzia.

“Belaunaldien arteko halako esperientziak denentzat dira onuragarriak”. Zein da azpimarratutako hitzaren baliokidea?

- ☐ Egingarriak.
- ☐ Onargarriak.
- ☐ Mesedegarriak.

“Adinekoak biziberritu egiten dira”. Zein da esaldi honen esanahia testuan?

- ☐ Beste bizimodu bat hasten dutela.
- ☐ Bizitzeko gogoia pizten zaiela.
- ☐ Sendo jartzen direla.

“Gizarte segregatua gara, adinekoen jakinduria galtzen ari gara”. Zein da azpimarratutako hitzaren baliokidea testuan?

- ☐ Han eta hemen sakabanatutakoa.
- ☐ Banandua.
- ☐ Batutakoa.

Kontatu eta iritzia eman

Seattleko esperientziaz hitz egin behar diezu zure gelakoei, eta bide batez, horri buruzko iritzia eman. Irakurri beheko azalpen eta adibideak, eta ondoren, ahoz zure taldekoei kontatu esperientzia hau.

Zerbait kontatzeko

1. -(e)LA

Entzun (edo irakurri) duzunaz ziur bazaude, -(e)la erabili.

- Irakurri dut Seattleko zahar-etxean haur-eskola ireki dutELA.
- Esan didate datorren astean oporrak izango dituguLA.

2. Entzun (irakurri) dudaNEZ...

Egitura hau moduzkoa da. Honen parekoa: -(e)N BEZALA.

- Irakurri duDANEZ, bihar oporrak izango ditugu.

Iritzia emateko

Zerbaiti buruzko iritzia emateko egitura hauek erabiltzen ditugu:

- **Iruditzen zait** esperientzia aberasgarria dELA, bai umeentzat, bai zaharrentzat.
- **Uste dut** umeentzat interesgarria deLA zaharrek egotea.
- **Ez dut uste** zahar-etxean zaharrak apartuta egon behar duteNIK.

Ekimen honen abantailak.

- Esperientzia honek zaharren auto estimua hobetu dezake.
 - Haurrentzat ere onuragarria da zaharrek egotea.
 - Zaharren bakardadeari aurre egiteko esperientzia egokia da.
- Besterik?.....

Zuzenketa-orria

Laburpen zuzena aukeratu

Zein da entzun duzun ataleko laburpen zuzena?

- ✓ Salamankako unibertsitateko ikerketa baten arabera 60 urtetik aurrera gero eta gusturago sentitzen gara geure gorputzean eta 70-75 urte bitartean zapaltzen dugu zorionaren gailurra.

Nork esan du?

	Elisabet	Andres	Esataria
Zorionaren gailurra 70-75 urte bitartean zapaltzen dugu.			
60 urtetik aurrera geure gorputzean gustura sentitzen gara.			
Fitxatu beharrik ez izateak dakar batez ere zoriontasuna.			
60 urterekin zure bizitzako espektatibak moztzen doaz.			
60 urte bete aurretik, bizitzak badu bizitasunik.			

Irakurri eta erreparatu hitzen esanahiari

1. Irakurri duzu erreportajea? Hauetako zein izenburu aukeratuko zenioke?

- ✓ Zahar-etxean haur-eskola irekitzea, bizitza eraldatu dien esperientzia.

2. "Belaunaldien arteko halako esperientziak denentzat dira onuragarriak". Zein da azpimarratutako hitzaren baliokidea?

- ✓ Mesedegarriak.

3. "Adinekoak biziberritu egiten dira". Zein da esaldi honen esanahia testuan?

- ✓ Bizitzeko gogoia pizten zaiela.

4. "Gizarte segregatua gara, adinekoen jakinduria galtzen ari gara". Zein da azpimarratutako hitzaren baliokidea testuan?

- ✓ Banandua.

Transkripzioa

Laburpen zuzena aukeratu

ESATARIA. Zoriontasunaren baltsa hartu diogu Josh Rouse kantariari. Batez ere 60 urtetik aurrera dantzatzan dugu baltsa zoriontasunarekin. Hala dio Salamankako unibertsitateko hiru irakaslek eginiko lanak. 60 urtetik aurrera gero eta gusturago sentitzen gara geure gorputzean. Norberak ikasten du ordurako erratz bat besarkatuta bezala bere buruarekin dantzatzan eta eroso sentitzen da, pentsamenduak hanka zapaltzeko beldurrik gabe. Eta 70 urtetik aurrera ia erabatekoa da bizitza eta gogoaren arteko sinkronia. Zorion aroaren gailurra 70 urte eta 75 urte bitartean zapaltzen dugu endemas , eta ez 25 urte eta 59 urteen artekoetan. Loturak, lana, fakturak eta eginbeharrak direla eta, ez omen gara hain asebeteta bizi. Hori dio teoriak eta orokortuta ateratako ondorioek.

Nork esan du?

...Zimurren pisua , bihotz-gibelen ajeak eta bestelakoak orain aztertuko ditugu. Mahaiaren jiran elkartu ditugu bi kazetari zaildu. Elisabet Garmendia, ...

ELISABET GARMENDIA . Egunon!

ESATARIA . Ongi etorri.

ELISABET GARMENDIA . Eskerririk asko .

ESATARIA . Andres Osa Sakona, Kaixo.

ANDRES OSA . Bai, egunon.

ESATARIA Zen bueltan-bueltan galdetzeko, ea atzera begiratuta eta aurrera begiratuta, zoriontasunaren errebueltetan, e non ikusten duzuen zuen burua?

ELISABET GARMENDIA . Bueno lehenengo eta behin ez zait gaizki iruditzen, edo onartzen ditut titular horiek, ezta? Bai, izan liteke hola. E ... alegia zoriontsuago izatea ja 60tik aurrera, ez? Osea, zoriontsu, baina kontziente izanda, jakinda zer esan nahi duen 60 urte izateak eta ba nola zure bizitza-espektatibak ba mozten doazen, jaiotzez geroztik joaten dira mozten baina bueno, baina hori e nabarmenagoa da ba hori, aurrera zoazen neurrian, ezta? Orduan, e hortaz kontziente izan eta hala ere bai, nik uste dut zoriontsu izan litekeela, oso zoriontsu izan litekeela eta uste dut batez ere zerikusi daukala zoritxarrez nolabait, e lan e nahitaezko lan hori uzteari esker, hortik datorrela e? fitxatu beharrik ez izate horrek dakarrela batez ere zoriontasuna garai honetan. Eta orduan e diot hori, ez dut uste beraz positiboa denik.

ANDRES OSA . 60 urte aurrekoa, iruditzen zait e bizitasun bat duela, handia, baina beti kreatibitatean, beti langintzan, beti berrian. Gero ja 60 urteekin ja, jubilatuta zarenean e hesi hori, eremu hori ja txikitu egin zaizu.